

Sdružení Čechů a Slováků pro Uchování Národních Odkazů
Združenie Čechov a Slovákov pre Zachovanie Národných Odkazov

A publication of the Czech and Slovak Heritage Association of Maryland

Prague – Easter decorations at the Old Town Square

Photo by Olga Mendel

WHAT'S COMING UP?

Friday and Saturday, March 20 and 21: Noted Czech author Daniela Kolupperová will give two book talks for our language schools. On Friday, March 20, at 7 PM, she will be at our *dětská škola* at the Cathedral of Mary our Queen, 5200 N. Charles St. and on Saturday, at 10:15AM at the adult language school, 9317 Bel Air Road, Perry Hall. Our members are encouraged to attend either session. More information about paní Kolupperová and her books is found on page 5 and 6.

Monday, 13 April at 7 PM: the Czech and Slovak Heritage will resume rehearsals in the Choir Room at the Cathedral of Mary Our Queen. Contact Charles Supik at 410-662-6094 or chasupik2@gmail.com for more information.

Monday, 25 May at 11AM: Join the Czech and Slovak Heritage Singers and the Lodge ČSPS at the Bohemian National Cemetary as we gather on Memorial Day to recall those who have gone before us.

Sunday, 19 July: CSHA's annual picnic will be held at 3PM at the Towson Unitarian Universalist Church, 1710 Dulaney Valley Road in Lutherville. Beer, soda, hot dogs and hamburgers will be provided. Please bring a salad or dessert to round out the menu. More information will be on our website www.czslha.org.

Sunday, 25 October: Our 29th Annual Czech and Slovak Festival will be held from noon to 6 PM at the Baltimore 45 (Tall Cedars) Hall, on Putty Hill Ave. in Parkville. Good food, good music and dancing await. Joy of Maryland, the Pittsburgh Area Slovaks, the Czech and Slovak Heritage Singers and the children of our *dětská škola* will perform. Bohemian Caterers will be on hand to tempt you with their authentic (and truly delicious) Czech specialties.

HLAS: We would love to have your feedback about HLAS. Let us know your comments, ideas, or what you would be interested in reading about in the next issue. Please contact Margaret Supik at usupik@verizon.net or Olga Mendel at omendel@gmail.com

CSHA FINANCIAL REPORT FOR 2014

1/1/2014	12/31/2014
Slavie Federal Bank CD \$67,164.27	
6/2014 BayBank takeover of Slavie \$66,666.70	
CD with BayBank \$50,000.00	\$50,312.26
Savings account BayBank \$12,622.37	\$13,630.33
Transfer to checking PNC Bank \$4,000.00	
PNC checking account \$1,425.78	\$5,520.45
TOTAL ASSETS \$68,590.05	\$69,463.04

Our treasurer, Jane Vanicky, has provided the figures above which show that CSHA is maintaining a very favorable financial position. The 2014, 28th annual, Festival brought in a modest profit of \$1,699.47. After dues, the Festival is our main source of income. Thank you to all of you who volunteered your time and effort to make the Festival a success, we rely on you and you have never let us down.

We also want to thank all the generous members who not only paid their association dues, but made additional contributions to the Czech and Slovak Heritage Association. Your generosity is greatly appreciated. Thank you.

These members listed below made donation to the CSHA during the January and February 2015:

STOLKA, JOHN
MATTHEU, MARY
DVORAK, FREDERICK
SCHMITT, EDWARD
HAVLIK, DANA
SINLOCK, CHARLES

KRAJCA, ROSE
WRIGHT, JEROME
SABOL, STEPHEN & VIERA
VOJIK, FRANCIS
MURPHY, ROBERT

On behalf of the association,

Jane Vanicky – treasurer.

IT'S DUES TIME AGAIN!

To all of you who have paid your dues, THANK YOU. Member dues provide the largest part of our revenue. While we are pleased with the financial success of last year's Festival, we still need the support of dues paying members to fund our language schools, our chorus...and this newsletter.

We know it's easy to forget to send in that check, but, please, check your records and, if you haven't sent in your dues yet, we will be very grateful if you would take care of that little item soon. Thanks.

DANIELA KROLUPPEROVA - CHILDREN'S BOOK AUTHOR TO VISIT BALTIMORE ON MARCH 20TH AND 21ST, 2015

We are thrilled to invite you for a workshop with well-known Czech childrens' author, Daniela Krolupperová, who will be visiting Baltimore in March. We were able to secure two workshops with her. The first one will be for children, and will take place during the regular hours of the Czech and Slovak childrens' school on Friday, March 20th at 6 PM in the undercroft of the Cathedral of Mary Our Queen. We invite not only children currently enrolled in the school, but all members of the community, especially children, to join in and learn about how books are written, what is the process from the initial idea to the final product. As is our tradition, we like to spend one school night in late March or early April to celebrate "the night with Andersen," a night when regular study time turns into storytelling and book reading. This night with Ms. Krolupperová will combine both.

The second workshop will take place at the adult Czech and Slovak language school, on Saturday, March 21st, between 11 AM and 12 PM. Please join us.

If you plan to visit, please know, that Daniela Krolupperová would be thrilled if your child brings a drawing of his favorite friendly monster.

You will be rewarded not only with the workshop itself, but also with the chance to purchase up to five different, carefully selected books by this author who will be happy to sign them for you.

Rádi bychom vás pozvali na workshop paní Daniely Krolupperové, známé české autorky dětských knih, která již nyní v březnu navštíví Baltimore. Během její návštěvy se bude konat jak workshop pro děti, tak pro dospělé. První se uskuteční během pravidelné výuky v české a slovenské škole pro děti v pátek, 20. března od 18.00 hodin. Dovolujeme si pozvat nejen děti, které jsou momentálně přihlášeny ve škole, ale všechny členy naší komunity, zvláště děti, aby se při workshopu poučili, jak se tvoří kniha, a čím vším si spisovatel musí projít, než může do svých rukou vzít nově vonící výtisk v krásné vazbě, s krásnými ilustracemi, připravenými pro nadšené čtenáře. Krásně tak spojíme naši tradici připojit se k v Čechách každoročně konané akci "Noc s Andersenem", kterou i u nás v Baltimoru pořádáme koncem března nebo začátkem dubna.

Druhý workshop se uskuteční v sobotu 21. března v české a slovenské škole pro dospělé, mezi 11. a 12. hodinou. Přidejte se k nám!

Pokud plánujete workshop navštívit, v což doufáme, paní spisovatelka Daniela Krolupperová všechny děti prosí, aby si pro ni připravily nakreslený obrázek oblíbeného strašidla.

Odměnou bude nejen workshop, ale i možnost zakoupit až 5 různých knížek, které jsme po zralé úvaze objednali z velké škály krásných příběhů, které paní spisovatelka vytvořila a jistě je vám všem ráda i podepíše.

Daniela Krolupperová se narodila v Praze. Příběhy ji fascinovaly od doby, kam sahají její nejranější vzpomínky. “Vymyslela jsem je a zapisovala, jakmile jsem si zapamatovala význam písmen. Ještě v pubertě jsem vytvářela stohy kreslených seriálů. Nicméně včas jsem pochopila, že se slovy zacházím podstatně obratněji než s tužkou. Ale obdiv k obrazovému vyjádření mi zůstal”. Osobně vám paní Daniela Krolupperová sdělí určitě mnohem, mnohem víc.

VELIKONOCE NA MORAVSKÉM SLOVÁCKU

by Šárka Boháková

Tradice a především folklor zde pořád “frčí”, ba co víc, zažívají určitou novodobou renesanci.

Velikonoce u nás, tj. v Bukovanech u Kyjova, odkud pocházím, mám spojené jednak s tradiční velikonoční pomlázkou, které se u nás říká “šlaháčka”, ale také např. s tradičním košem vína, přehlídkou vín místních drobných pěstitelů a vinařů. Navíc, pořád ještě přetrvává i rozměr náboženský, kdy Velikonoce a dobu velikonoční lidé prožívají také silně duchovně, jako připomínku Kristovy smrti a jeho zmrtvýchvstání, největšího zázraku, resp. příběhu všech dob.

Protože mám minulost, tradice a hlavně své rodiště moc ráda, často svým dvěma dětem vyprávím, jaké to bylo, když jsem byla malá holka já A tak třeba vysvětluji, proč se Škaredé (Popeleční) středě říká škaredá a vyprávím jim o tom, jak jsem s babičkou v kostele na Popeleční středu dostala na čelo od pana faráře křížek z popelu, který vzniká spálením kočiček posvěcených na Květnou neděli o minulých Velikonocích. Proč se musí na Zelený čtvrtek jíst něco zeleného nebo jak probíhala bohoslužba na Velký pátek. Pro příběh vážící se k Bílé sobotě musím sáhnout ještě o generaci dál - v čase, kdy moje maminka byla malá, bylo zvykem, že si děvčata chodila omývat obličej do místního potoka, aby po celý další rok byla krásná a svěží.

Další zvyk, který se u nás na dědině dodnes dodržuje je tradice klepání klepači, vrkači, či řečtačkami po vesnici v době od Zeleného čtvrtku do Bílé soboty, v šest, dvanáct a osmnáct hodin večer namísto zvonění v místní kapliče. V tomto čase totiž zvony mlčí, neboť se říká, že uletěly do Říma. A tak musí místní omladina projít celou vesnicí, aby všichni zvyklí na pravidelné zvonění zvonů věděli, kolik hodin vlastně je. Pamatuju si, že za mých dětských let jsme bývala pěkně velká organizovaná skupina klepačů. Vedli nás starší kluci

ministrantující v kostele... a byli přísní. Nezačalo se, dokud jsme se všichni před kapličkou nepomodlili alespoň Otčenáš. Nevím, jaká pravidla platí v dnešní době, ale tradice klepání malé děti z naší vesnice pořád baví.

Zajímavý je také místní zvyk kradení branek. Nevím, jaký podtext má zrovna tato tradice, spíš bych řekla, že souvisí s již zmíněnou akcí koštování vína a koštu, který je v Bukovanech vyhlášený.... nejen pro počet vystavených vzorků vína, ale také proto, že na něm nalévají švarné “slovenky” oblečené v kyjovských krojích. To totiž v noci z neděle na Velikonoční pondělí kluci rozjaření právě z toho koštu kradou branky (dveře od branek) domů, kde bydlí děvčata jim z nějakého důvodu milá. To pak bývá po dědině veselo, když se branky hledají ...a nacházejí se třeba na komíně obecního úřadu!

K noci z neděle na Velikonoční pondělí se váže také tradice malování chodníčků. V tomto případě se jedná o zvyk rozšířený i v okolních slováckých dědinách. Chlapci děvčatům, které chtějí nějak poškádlit, vymalují před domem bílým vápnem nějaký vzkaz nebo básničku. Kromě milého překvapení jim však ale většinou připraví pěkně rušné a časně vstávání na Velikonoční pondělí...a začíná se pěkně drhnutím chodníku nebo silnice před domem.

Pomlázka se pak u nás odbývá tradičním způsobem. Celý den se po dědině trouse skupinky malých, větších až po ty hodně odrostlých šlaháčů. Všichni, včetně kamarádů, spolužáků, sousedů nebo strýců se holt musí zastavit a vyšlehat, aby žádná v příštím roce neuschla.... Každý pak za odměnu dostane po mašliče, vajíčku, sladkosti, či něco ostřejšího.

I když je tradice zdobení kraslic na jižní Moravě hodně rozšířená, naše vesnice svoje malérečky (dekoratérky kraslic) nikdy neměla. A tak se tradiční vyškrabované nebo voskem zdobené kraslice musely opatřovat v jiných okolních dědinách nebo v Kyjově na trhu. V naší rodině třeba dodnes uchováváme vyškrabovaná vajíčka, která moje maminka dávala svému pravidelnému šlaháči – mému tatínkovi.

CELEBRATING EASTER IN MORAVIAN SLOVAKIA - translation by M. Supik

Tradition, largely folklore, seems always to be in vogue and, what's more, undergoing a fresh revival.

Easter in Buchovany near Kyjov, where I [the author] come from, is connected, not only to the tradition of the Easter *pomlázka*, or as we call it, the *šlahačka*, but also with the tradition of the wine tasting, touring the premises of small wineries and growers. More important still is the carryover of a religious dimension when, during Easter and the Easter season, people live out their faith; it is a reminder of Christ's death and his resurrection, the greatest miracle, the greatest story of all time.

Because I have traditions from my past and, more importantly, because I love my family very much, I often tell my two children what it was like when I was a little girl. So, I might explain why Ash Wednesday (*Škaredá středa*) is called that and tell them how I would go to church with my grandmother and how the priest would draw with ashes a cross on our foreheads. The ashes were from the burning of the palms from Palm Sunday (*Květná neděle*) last year. I tell them why we must eat something green on Holy Thursday (*Zelený čtvrtek* Green Thursday), or perhaps, how on Good Friday (*Velký pátek*) the religious service got underway. For the revered story of Holy Saturday (*Bílá sobota*), I must skip in time to another generation. When my mother was little it was the custom for the children to go and wash their faces in the local creek so that for the coming year they would be beautiful and fresh.

Another custom from our heritage that we still follow is that of striking the hours of six, noon, and six on Thursday to Saturday by knocking on something with a rug beater, cooing like doves or shaking a rattle throughout the village in place of the church bells. The explanation for this was that the bells had all flown to Rome but the people of the village still needed to know the correct time. In my childhood there was a large, well-organized group of knockers. Gathered before the church next to us was a group of older boys, acolytes, and they were strict. It could not begin until everyone had prayed the Our Father.

The local custom of stealing gates is interesting. I don't know how this tradition began, it's often said that it has something to do with the wine tasting which in Bukovany is notorious for the number of wines to be sampled. It is also well-known because many in this region make a dashing appearance wearing the highly distinctive Kyjov regional dress or *kroj*. During the night, Easter to Easter Monday, young men, cheered by their participation in the wine tasting, steal the gates from fences surrounding the family homes of young girls...some kind of a show of love. There would be much merriment in the village when, after a search, a gate might be found, possibly on the chimney of the town hall!

During Easter night and into Monday morning there is also a strong tradition of painting sidewalks. In this instance it is a custom influenced by the region's Slovak heritage. Young men, perhaps to tease their sweethearts, use white lime to decorate the sidewalk in front of her home. It may be a drawing or a poem but it makes a nice surprise and provides an interesting display on Easter Monday...

The *pomlázka* tradition is a way of life with us. For the whole day Easter Monday, all over the village, groups of young men go about freely with a whip or switch which we call *šlahačka*. Everyone, friends, schoolmates, neighbors or uncles, must stop by and whip the girls and women so they they will keep their youth and stay desirable. Afterwards everyone receives a reward: sweets, an egg, or ... something sharper.

While the tradition of decorated eggs is wide-spread in southern Moravia, our village does not have its own *maléřečky*, egg decorators. So the traditional egg decorating using wax and scratching the desired pattern into it can only be found in nearby villages or in Kyjov at the market. In our family, however we keep all of the decorated eggs which my mother gave to her favorite *šlahač* – my father.

The VOICE of The Czech & Slovak
Heritage Association
Post Office Box 20261
Baltimore, MD 21284-0261
www.czslha.org

U.S. POSTAGE **PAID**
NON-PROFIT ORG.
Permit 5543
Baltimore MD

Postmaster: Dated material, please do not delay.

Spring 2015

Jaro 2015

CSHA OFFICERS AND CHAIRPERSONS 2015

President	Margaret Supik
Vice President	Steve Sabol
Secretary	Lois Hybl
Treasurer	Jana Vanicky

Chairpersons:	
Membership	Charles Supik
Education	Lois Hybl
HLAS Editors:	Olga Mendel and Margaret Supik